

СОЦИАЛНИ НОРМИ И ТРАДИЦИИ В РЕПРОДУКТИВНОТО ПОВЕДЕНИЕ В БЪЛГАРИЯ

Ветка Жекова*

Днешното състояние на българското население е резултат от продължителното действие на множество фактори и влияния. Едни от тях са свързани с общите тенденции, характерни за демографския преход в европейските страни, други - със специфичните особености на историческото и културното развитие на страната.

Възпроизводствените функции на човека отдавна са се превърнали от инстинктивен акт в съзнателно и отговорно социално поведение в съвременното общество.

Характерът на възпроизводството на населението с неговите многобройни количествени и качествени аспекти се обуславя от икономическото и социалното развитие. Самото възпроизводство на населението, разглеждано в широк смисъл на думата като развитие на населението, има решаващо значение за икономическия и социалния напредък, тъй като човекът е основният производител и потребител на създадените материални и духовни блага. Съзнателното поведение и отношение на човека към развитие на населението от личен въпрос прераства в поведение на човешкия колектив, с което добива обществено значение. То е свързано и с цялостното икономическо и социално развитие и засяга жизненоважни проблеми на обществото.

Репродуктивното поведение включва система от нагласи, ориентации и постъпки, насочени към раждане на деца (брачни или извънбрачни) или отказ от раждане (чрез аборти и контрацепция).

Досегашните резултати от провеждането на политика по регулиране на раждаемостта у нас, както и в редица други страни, показва, че е изключително трудно да се "моделират" възгледите на хората по отношение на броя на децата в семейството. Това се обяснява с обстоятелството, че в тази област се докосваме до най-интимните страни на човешкия живот и до едно поведение с много сложна психическа същност, върху което може да се действа

---

* Д-р, ст.н.с. в Центъра за изследване на населението при Българската академия на науките, София, ул. "Акад. Г. Бончев", бл. 6; e-mail: cps@cc.bas.bg .